

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

The factors affecting teacher competency development in 21st century of
school under the Uttaradit Primary Education Service Area office 1

เสฏฐวงศ์ อินทะเรืองรุ่ง¹ วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์² จินตนา จันทร์เจริญ³

Sadtawong Intaruangrung, Weeraphan Siririth, Jintana Chanjarean

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.994 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ตามขนาดของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ 1.ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาขนาดเล็ก 2. ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดใหญ่ 3. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาขนาดเล็ก และ 3) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยมีภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนเป็น สมการพยากรณ์ ได้ดังนี้ $Y_{tot} = 1.367 + 0.291 X_4 + 0.153 X_2 + 0.150 X_5 + 0.069 X_3 + 0.031 X_1$

คำสำคัญ (Keywords) : ปัจจัยที่ส่งผล; การพัฒนาสมรรถนะครู; ศตวรรษที่ 21

Received: 2022-09-01 Revised: 2022-09-07 Accepted: 2022-09-09

¹ นักศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาบริหารการศึกษา) วิทยาลัยเชียงราย students, graduate school Faculty, master of Education Program (Education Administration) of Education Chiangrai College, Thailand. E-mail: sadtawong1@gmail.com

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Lecturer, Master of Education Program Department of Educational Administration Graduate School Chiangrai College, Thailand. E-mail: weeraphan.siririth@crc.ac.th

³ อาจารย์ประจำ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Lecturer, Master of Education Program Department of Educational Administration Graduate School Chiangrai College, Thailand. E-mail: Jintana.chan2492@gmail.com

Abstract

This research aimed 1) to study factors affecting the 21st century teacher competency development; and 2) to find factors for developing the 21st century teacher competency at the schools classified by the school sizes. The population A sample of 152 people consisted of the school directors, the deputy directors, and academic teachers, or related persons under the Uttaradit Primary Education Service Area Office 1. The instrument was the questionnaire with a five-level scale: the behavioral factors affecting the 21st century teacher competency development, and the development of the teacher competency. The reliability was 0.994. The statistical tools used in data analysis were percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and multiple regressions of Stepwise method.

The results showed that 1) the factors affecting teacher competency development in the 21st century were at the high level, and 2) the developing teacher competency in the 21st century was at the high level. as follows; 1. the measurement and evaluation, 2. the student support system, and 3. the curriculum administration and learning management of the small school. The analysis results were found as follow: the factors affecting the teacher competency development in the 21st century (Y_{tot}). Its statistical significance was at .05 level which can be written as-the regression analysis as $Y_{tot} = 1.367 + 0.291 X_4 + 0.153 X_2 - 0.150 X_5 + 0.069 X_3 + 0.031 X_1$.

Keywords: factors affecting; the teacher competency development; the 21st century

บทนำ (Introduction)

“ศตวรรษที่ 21” เป็นที่ถูกล่ามเชาเป็นอย่างมากในปัจจุบัน สารสนเทศที่มีปริมาณมหาศาลถูกแพร่ขยายกระจาย โดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้โลกทั้งโลกเชื่อมโยงเข้าหากันได้อย่างง่ายดาย และรวดเร็ว ความก้าวหน้านี้เองที่ทำให้กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์/เทคโนโลยี และการเมืองของทุกประเทศ โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารอัน ไร้ขีดจำกัดที่เกิดขึ้น ทำให้โลกทั้งโลกเชื่อมโยงและสื่อสารถึงกันได้อย่าง รวดเร็ว เป็นโลกไร้พรมแดน ทุกประเทศในประชาคมโลกให้ความสำคัญและเร่งพัฒนาเพื่อให้ก้าวทันกับ สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันกับประเทศต่างๆ ในโลก จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อม หลายด้านโดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาประเทศ ซึ่งการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและศักยภาพ มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เหมาะสม ตรงตามความต้องการใช้กำลังคนของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557: 1)

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21” ที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเองดูเป็นเพียงคนที่คอยออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน (วิจารณ์ พานิช, 2555) ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องเรียนรู้วิชาแกนซึ่งเป็นวิชาหลักและเรียนรู้ถึงทักษะชีวิตในการทำงานทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม รวมถึง ทักษะด้าน

การสื่อสาร ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ครูจำเป็นต้องมีสมรรถนะหรือทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีและการสื่อสารเต็มไปด้วยข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลายทำให้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะตามสายปฏิบัติงาน (Functional Competency) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: ก)

การพัฒนาครูให้พร้อมสำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้น สิ่งสำคัญคือ การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะเป็นผู้ตัดสินใจ อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ ดังที่ รสสุคนธ์ มกรมณี (2555: 38 - 40) ได้กล่าวว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาควรได้พร้อมแดน ความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไร้พรมแดน ผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับในฐานะผู้มีอำนาจขององค์กร จะต้องตัดสินใจ ดำเนินการให้แผนยุทธศาสตร์และภารกิจของสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ มีการสร้างคุณภาพสำหรับอนาคตในของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และติดตามกำกับให้มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น อาจจะมีปัญหาสำหรับผู้บริหารที่ยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ขาดทักษะที่จำเป็นสำหรับการบริหารในองค์กรและหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมบุคลากรครูให้มีทักษะ กระบวนการในการดำเนินการพัฒนาการศึกษา พร้อมทั้งสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ถูกต้องในศตวรรษที่ 21 เพื่อจะทำให้หน่วยงานมีมาตรฐานสูงขึ้น ดังนั้น จึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารและเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนงานตลอดจนพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 เป็นการศึกษาแบบเชิงปริมาณ

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ประกอบด้วย 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และ 2) สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 112 คน ครูวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง 136 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 จากสถานศึกษาทั้งหมด รวมประชากรในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 248 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 152 คน โดยการเปิดตารางสำเร็จของ เครจซี และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 100)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการศึกษาตั้งแต่ เดือนธันวาคม 2564 ถึง พฤษภาคม 2565

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ

แบบสอบถามงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษา ที่ตั้งของโรงเรียน และขนาดสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว และแบบเติมคำตอบ (Short Answer)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ภายใต้อำนาจประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเองของครู ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู และด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ภายใต้อำนาจประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการสร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาประมวลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของแบบสอบถาม ครอบคลุมโครงสร้างตามเนื้อหาที่กำหนด

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามขอบเขตและโครงสร้างที่กำหนดไว้โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบให้ข้อคิดเห็น หลังจากนั้นนำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม (Wording) มีเกณฑ์การตอบ

ผลการวิเคราะห์ให้เลือกรับใช้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งถือว่าเป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหา (พิชณ พงศรี, 2549: 139) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่า IOC เท่ากับ 0.94 แสดงว่ามีความเที่ยงตรงในระดับที่น่าไปใช้ได้

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่า IOC และปรับปรุงแก้ไข แล้วไปทดลองใช้กับผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ปรากฏว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.994 แสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

7. นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความสมบูรณ์มีคุณภาพเหมาะสม เชื่อถือได้ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย เพื่อรับรองการทำวิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 152 คน

3.2 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย พร้อมแบบสอบถามส่งไปยัง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทางผู้รับเอกสารของโรงเรียน ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยในหนังสือแนบ QR Code แบบสอบถามเพื่อให้สะดวกในการตอบแบบสอบถามของผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง กำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม 15 วัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ของการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์โดยใช้ ความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ตามเกณฑ์ระดับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 121)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ตามเกณฑ์ระดับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ปรับปรุงจาก (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 121)

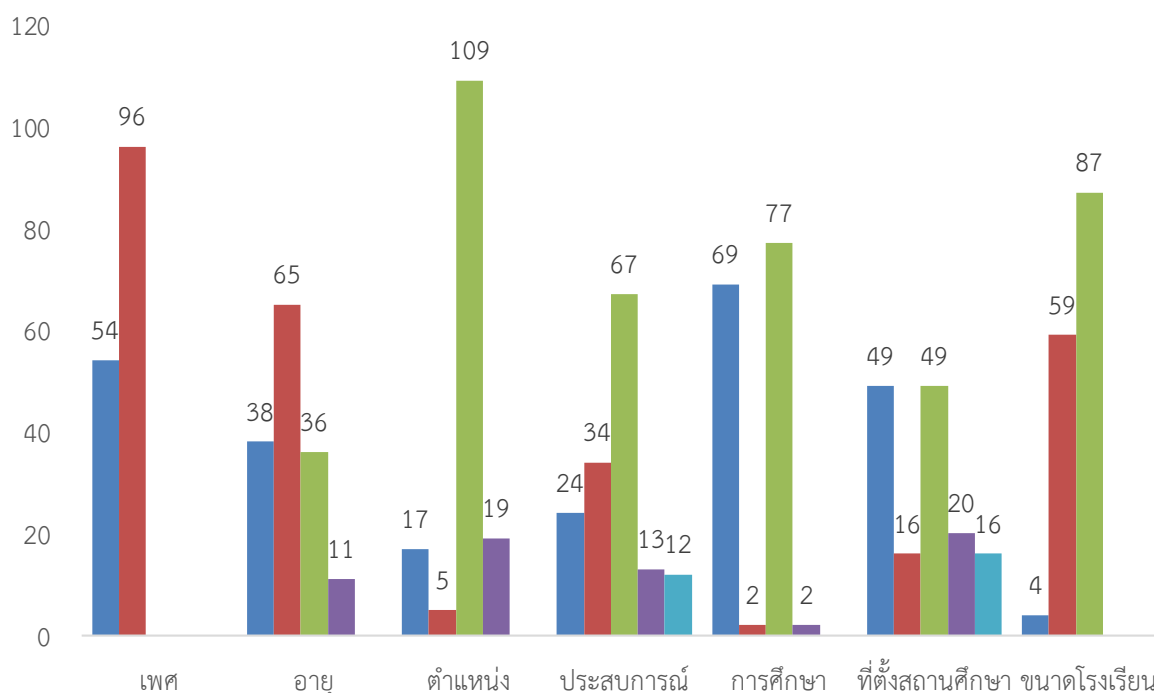
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (multiple regressions) โดยวิธี stepwise regression

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 จำนวน 150 คน เพื่อแยกพิจารณา เพศ อายุ ระดับวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีรายละเอียดดัง แผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแผนภูมิที่ 1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีรายละเอียด ดังนี้

1. เพศ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 150 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 และเพศชาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 36

2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 150 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 25 – 30 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.33 ต่อมา คือ กลุ่มที่มีระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และลำดับสุดท้าย คือ กลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.33

3. ตำแหน่ง เป็นครูวิชาการ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 72.67 รองลงมา คือ ตำแหน่งอื่นๆ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.67 ต่อมา คือ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.33 และตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33

4. ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 11 – 15 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 44.67 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.67 มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 15 – 20 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.67 และมีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 20 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

5. ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 51.33 รองลงมามีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 และลำดับสุดท้าย คือ มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาเอก และลำดับสุดท้ายระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.33

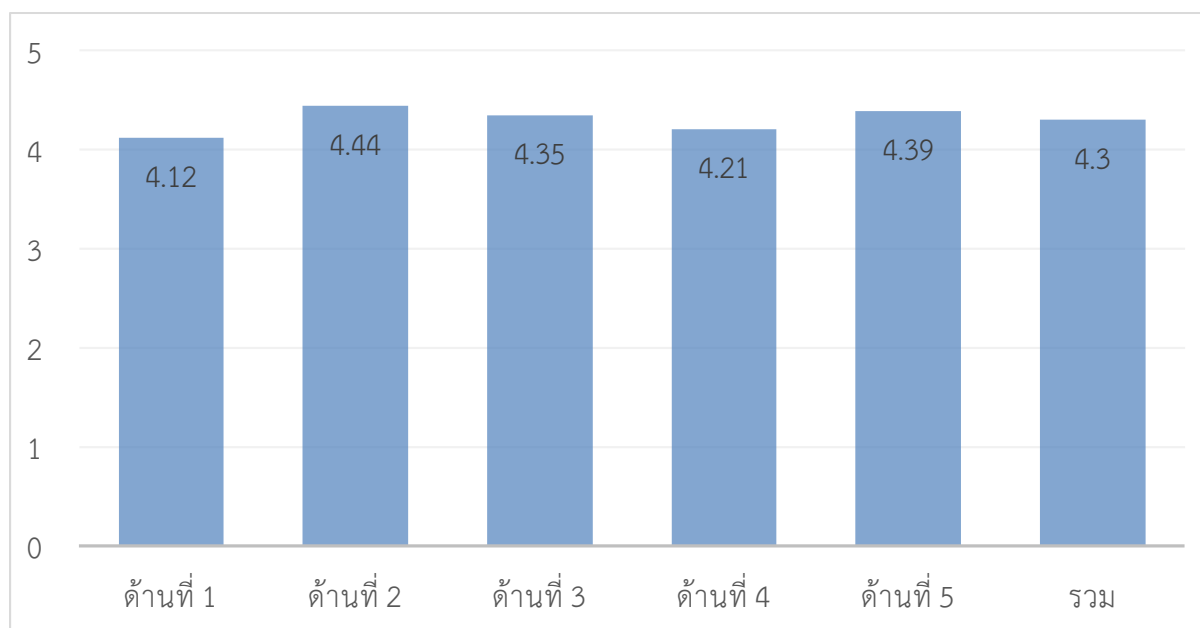
6. ที่ตั้งของสถานศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นบุคลากรของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์และอำเภอ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 32.67 รองลงมา คือ บุคลากรของโรงเรียนที่ตั้งอยู่อำเภอตรอน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และเป็นบุคลากรของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอลับแลและอำเภอทองแสนขัน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.67

7. ขนาดของสถานศึกษา ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นบุคลากรโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 รองลงมา คือ บุคลากรโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 59 คน คิดเป็น 39.33 และบุคลากรโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.67

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 สรุป ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1

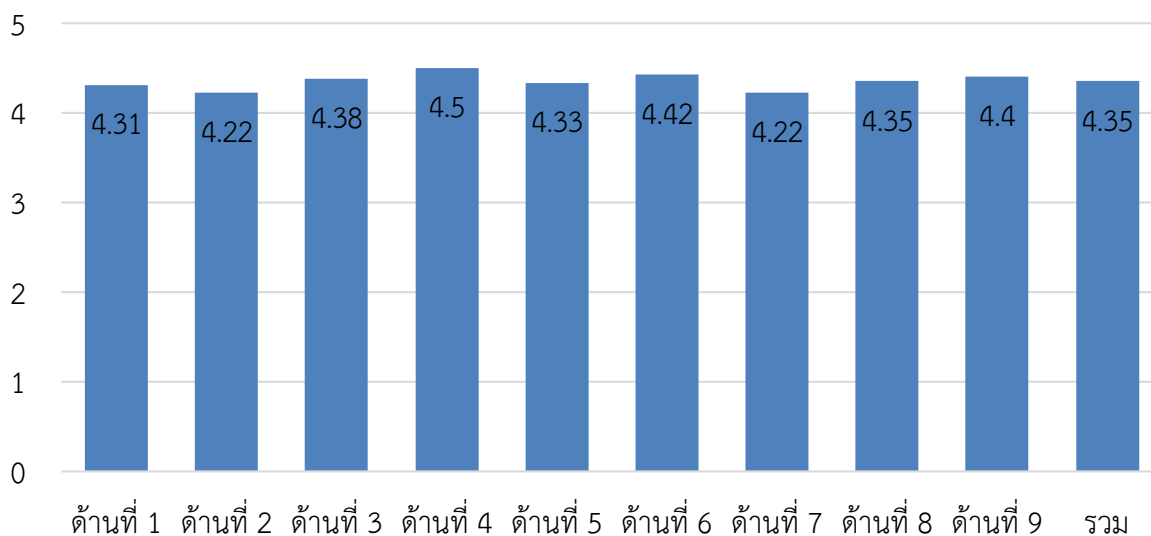

จากแผนภูมิที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านที่ 2 ความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา คือ ด้านที่ 5 ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.39$) ด้านที่ 3 การบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.35$) ด้านที่ 4 การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ($\bar{X} = 4.21$) และข้อที่น้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาตนเองของครู ($\bar{X} = 4.12$)

การวิเคราะห์การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา คือ สถานศึกษาขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3 สรุป ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 แยกตามขนาดของสถานศึกษา

จากแผนภูมิที่ 3 พบว่า การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ตามขนาดของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และเมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านที่ 4 การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ ด้านที่ 6 การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ($\bar{X} = 4.42$) ด้านที่ 9 การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$) ด้านที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.38$) ด้านที่ 8 การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขนาดกลาง ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.35$) ด้านที่ 5 การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขนาดกลาง ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ($\bar{X} = 4.33$) ด้านที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.31$) และข้อที่น้อยที่สุด คือ ด้านที่ 2 การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขนาดกลาง ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้และด้านที่ 7 การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.22$)

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์การส่งผลต่อตัวแปรทั้งสอง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X _{tot}	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y _{tot}
X ₁	1									
X ₂	.394	1								
X ₃	.356	.603	1							
X ₄	.461	.382	.643	1						
X ₅	.448	.459	.579	.582	1					
X _{tot}	.725	.721	.803	.803	.791	1				
Y ₁	.399	.346	.465	.498	.475	.568	1			
Y ₂	.249	.432	.458	.549	.444	.546	.590	1		
Y ₃	.357	.400	.455	.523	.455	.568	.592	.562	1	
Y _{tot}	.394	.463	.541	.616	.539	.660	.861	.850	.836	1

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 (Y_{tot}) อยู่ในระดับปานกลาง (r = .660) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อแยกพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เป็นรายด้าน (X₁ – X₅) กับการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 (Y_{tot}) พบว่า มีความสัมพันธ์กับอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 สมรรถนะเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู (X₄) (r = .616) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (X₃) (r = .541) ปัจจัยด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (X₅) (r = .539) ปัจจัยด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู (X₂) (r = .463) และปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองของครู (X₁) (r = .394)

สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ในภาพรวมและแยกวิเคราะห์เป็นสมรรถนะ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (multiple regressions) โดยวิธี stepwise regression ตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการ ดังนี้

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวม (Y_{tot})

แหล่งความแปรปรวน	df	Sum of Squares	Mean Squares	F	Sig
Regression	5	7.766	1.533	25.225	.000**
Residual	144	8.867	.062		
Total	149	16.633			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)	.683
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R square)	.467
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R square)	.448
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error)	.24815
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	1.367	.286		4.778	.000**
ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู (X ₄)	.291	.068	.378	4.310	.000**
ด้านกาความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู (X ₂)	.153	.069	.175	2.202	.029*
ด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (X ₅)	.150	.071	.174	2.121	.036*
ด้านการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (X ₃)	.069	.086	.076	.801	.424*
ด้านการพัฒนาตนเองของครู (X ₁)	.031	.049	.046	.637	.525*

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่คัดเลือกเข้าสมการ คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู (X₄) ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู (X₂) ด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (X₅) ด้านการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (X₃) และด้านการพัฒนาตนเองของครู (X₁) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวม (Y_{tot}) เท่ากับ .683 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) เท่ากับ .467 หมายความว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู (X₄) ด้านการความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู (X₂) ด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (X₅) ด้านการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (X₃) และด้านการพัฒนาตนเองของครู (X₁) สามารถทำนายการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรดิตถ์ เขต 1 ได้ร้อยละ 46.7 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายปรับแล้ว (Adjusted R²) เท่ากับ .448 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ .24815 ในลักษณะนี้ แสดงว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู (X₄) ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู (X₂) ด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (X₅) ด้านการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (X₃) และด้านการพัฒนาตนเองของครู (X₁) ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนเป็น สมการวิเคราะห์ การถดถอยได้ ดังนี้

$$Y_{tot} = 1.367 + 0.291 X_4 + 0.153 X_2 + 0.150 X_5 + 0.069 X_3 + 0.031 X_1$$

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

จากผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 สรุปได้ ดังนี้

1. สถานภาพโดยรวมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ตำแหน่ง ครูวิชาการ มีประสบการณ์ทำงาน ตั้งแต่ 11 – 15 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาโท ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ สถานศึกษาตั้งอยู่ในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์และอำเภอพิชัย และขนาดของสถานศึกษา คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู ด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู และด้านการพัฒนาตนเองของครู

3. การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และ การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และเมื่อวิเคราะห์การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ตามขนาดของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) มีผลการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนเป็น สมการวิเคราะห์ การถดถอยได้ ดังนี้

$$Y_{tot} = 1.367 + 0.291 X_4 + 0.153 X_2 + 0.150 X_5 + 0.069 X_3 + 0.031 X_1$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ (X_2) ด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (X_5) ด้านการบริหารจัดการ

โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (X_3) ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู (X_4) และด้านการพัฒนาตนเอง (X_1) อาจเนื่องจากปัจจัยในการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 นั้น ต้องปรับเปลี่ยนตามการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติมากกว่าการศึกษาค้นคว้า และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้จากผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ วงษาปัน (2561: 6) กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติ การคิดสร้างสรรค์ และการสร้างแรงบันดาลใจ อาจกล่าวได้ว่า นักเรียนไม่ได้เป็นเพียงแค่ผู้รับเพียงฝ่ายเดียวอีกต่อไป แต่นักเรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง การแสวงหาความรู้สิ่งใหม่ๆ ด้วยตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชนก ลาดคก (2559: 35-36) ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นครูผู้สอนตามรายวิชา ให้เป็นผู้ชี้แนะ เป็นผู้ออกแบบการจัดการกิจกรรมหรือประสบการณ์และอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมหรือประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งจะไม่มุ่งเน้นเฉพาะเรื่องทฤษฎี แต่จะมุ่งเน้นไปที่การนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบ PBL (problem-based learning) โดยมีกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และประสบการณ์คือชุมชนแห่งการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (professional learning communities : PLC) ซึ่งเป็นการรวมตัวของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนและการทำงานต่างๆ

2. การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ตามขนาดของสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1. ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ (Y_1) 2. ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (Y_2) 3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Y_3) เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Y_3) ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (Y_2) และ ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ (Y_1) และเมื่อวิเคราะห์การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 1 ตามขนาดของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การพัฒนาสมรรถนะครูของสถานศึกษาแต่ละขนาด ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องร่วมกันพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนนั้นมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เย็นฤทัย จงณอม (2561: 90 - 97) ได้ศึกษาการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูกรณีโรงเรียนเอกชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยได้เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในการเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูกรณีโรงเรียนเอกชนในเขตดุสิต กรุงเทพฯ จำแนกตามขนาดโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ การปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าโรงเรียนทุกขนาดมีการปฏิบัติในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน ดูที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนในภาพรวมสูงที่สุดรองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลางสวนโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยของคะแนนในภาพรวมต่ำที่สุด และได้อภิปรายผลไว้ว่าโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ในเขตดุสิต มีระดับการปฏิบัติในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนเอกชนทุกขนาดมีสถานะการแข่งขันสูงทั้งกับโรงเรียนเอกชนด้วยกันและโรงเรียนรัฐบาล จึงทำให้โรงเรียนเอกชนต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์คุณภาพผู้เรียนพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการทำงานจนโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ กล้าผจญ (2558: 20) กระบวนการที่บุคคลหลาย ๆ ฝ่ายร่วมมือกัน ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษามากที่สุดและการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญ

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 โดยกำหนดตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู (X_4) ด้านกาความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู (X_2) ด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (X_5) ด้านการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (X_3) และด้านการพัฒนาตนเองของครู (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 อาจเป็นเพราะปัจจัยทุกด้านส่งผลและเป็นตัวส่งเสริมให้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียนแต่ละขนาด จากงานวิจัยของ มัทตาจะปะกียา (2561: 19) สรุปสมรรถนะครูว่า ความสามารถ ทักษะ และ ทัศนคติ พฤติกรรมของครูในทุก ๆ ด้านก่อให้เกิดประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลย่อมส่งผลต่อ กระบวนการการเรียนรู้ของผู้เรียนทางบวก เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิกันต์ สุขวัฒน์ (2560: 88) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงาน กับสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกระดับมากที่สุด $=.927^*(r_{xy} = .927)$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การพัฒนาความรู้ โดยการเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ด้านการเรียนการสอน เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน มีโอกาสศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนและมีการเผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน จนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีความปรารถนาที่จะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จความพยายามและอดทนเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานมีการวางระบบอย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ เกิดการปรับปรุงระบบการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องอีกทั้งยังมีการทำงานเป็นทีมโดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานด้านการเรียนการสอนมีการสนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน จากเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานกับสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกระดับมากที่สุด

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 สามารถนำมารวบรวมและสังเคราะห์เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการ

บริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และด้านความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถนำปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ไปประกอบการพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาของตนเอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดประสงค์ของสถานศึกษา

1.2 การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ควรร่วมกันส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมในศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารายละเอียดทั่วไปในการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น และรายละเอียดสถานศึกษา เช่น จำนวนอาคารเรียน จำนวนครู

2.2 ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ความพร้อมของอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง (References)

- ธนิกันต์ สุขวัฒน์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิพัฒน์ กล้าผจญ. (2558). การศึกษาลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของครูกลุ่มเครือข่ายทศปดินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิษณุ พงศรี. (2549). วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- มักดา จะปะกียา. (2561). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะครูสามัญในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เย็นฤทัย จงนอม. (2561). การเสริมสร้างสมรรถนะในงานของครูกรณีโรงเรียนเอกชนในเขตอุตสาหกรรมปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- รสสุคนธ์ มกรมณี. (2555). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน บริหารการศึกษาคุณภาพสู่สากล. กรุงเทพฯ: พลัส พลัส ครีเอเทอร์.

- วรารณ วรชาปัน. (2561). การศึกษาผลการพัฒนาครูในการพัฒนาบทเรียนร่วมกันของโรงเรียนบ้านแม่จ้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรีนติ้งแมสโปรดักส์.
- สมชนก ลาดดก. (2559). การพัฒนาโมเดลการวัดบทบาทครูเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของการวัด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). “รายงานการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 1 ประจำปี 2557 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา”. 28 - 29 พฤศจิกายน 2557. หน้าที่ 1. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.